

Memorandum jałtańskie¹

Przed czterdziestu laty, w Jałcie, przywódcy trzech wielkich mocarstw, panowie W. Churchill, F.D. Roosevelt i J. Stalin, nie będąc uprawnieni do tego i wbrew własnym wcześniejszym deklaracjom, a także, a także wbrew Kartce Atlantyckiej oraz - jeśli idzie o Wielką Brytanię - z pogwałceniem układu polsko-brytyjskiego z 25 VIII 1939 roku, zaś jeśli idzie o Związek radziecki z pogwałceniem układów polsko-radzieckich z 25 VII 1932 i 5 V 1934 roku - zawarli porozumienie przesądające o losie Polski, a w szczególności narzucające Polsce rząd.

Porozumienie jałtańskie jest interpretowane jako ograniczające suwerenne prawa Polski i jako oddanie jej do radzieckiej strefy wpływów w Europie - przy czym zarówno istnienie tej strefy, jak fakt znajdowania się w niej Polski jest niezaprzeczalnym faktem. Wprawdzie ostatnio oficjalne oświadczenia trzech wielkich mocarstw - a w szczególności Prezydent Ronald Reagan w dniu 17 VIII 1984 - zaprzeczały, że w Jałcie zawarto porozumienie w sprawie jakichkolwiek stref wpływów i zaliczania do nich jakichkolwiek państw - ale w ślad za takimi deklaracjami nie nastąpiły działania.

Porozumienie jałtańskie, jako zawarte bez porozumienia z Polską i wbrew jej woli - do niczego Polski nie zobowiązuje. Wynikają z niego natomiast poważne zobowiązania moralne, polityczne i prawne trzech mocarstw razem i każdego z nich z osobna. W szczególności mocarstwa zobowiązały się w Jałcie do przeprowadzenia w Polsce wolnych i nieskrępowanych wyborów w celu wyłonienia Sejmu, który powoła autentyczny rząd polski oraz rozstrzygnie o jej ustroju. Wyborów takich w Polsce dotychczas nie przeprowadzono. Zamiast nich przeprowadzono kilkakrotne głosowania, w trakcie których obywatele pod wyraźnym przymusem politycznym, a często i administracyjnym mogli oddawać głosy wyłącznie na kandydatów zaakceptowanych przez władze. Gdy podczas ostatniego głosowania w 1980 roku Konfederacja Polski Niepodległej zgłosiła własnych kandydatów, nie umieszczono ich na listach wyborczych, a w zamian za to poddano represjom a następnie uwięziono. Przygotowywane obecnie wybory najpewniej znów nie będą ani wolne, ani nieskrępowane - a ich wyniki nie będą odzwierciedlać woli całego narodu.

W tej sytuacji konieczne jest, aby rządy trzech mocarstw wspólnie, bądź każdy z nich z osobna, słowem i czynem zdementowały taką interpretację porozumienia jałtańskiego, która włącza Polskę do radzieckiej strefy wpływów oraz podjęły skuteczne środki zmierzające do tego, aby planowane w PRL na drugie półrocze 1985 roku wybory były rzeczywiście wolne i nieskrępowane oraz mogły wyłonić Sejm reprezentujący cały naród. Będzie to rzetelne wykonanie zobowiązań podjętych w Jałcie wobec Polski.

Powszechnie uważa się, że czas najwyższy żeby w pełni unormować sytuację w Europie i przezwyciężyć powojenny podział naszego kontynentu. Owocnym krokiem w tym kierunku była Konferencja w Helsinkach w 1975 roku. Czas najwyższy zrobić krok następny. Nowe porozumienia - o ile mają być wiarygodne, można jednak zawierać tylko na bazie dotrzymania starych. Otóż zobowiązanie trzech mocarstw dotyczące wolnych wyborów w Polsce dotychczas nie zostało wypełnione.

Trudno przypuszczać, że bez odzyskania przez Polaków prawa samostanowienia możliwe będzie osiągnięcie jakiegokolwiek trwałego rozwiązania europejskiego.

Rada Polityczna Konfederacji Polski Niepodległej
Warszawa, styczeń 1985 roku

1 Tekst *Memorandum* doręczono ambasadorom USA, ZSRR i Wielkiej Brytanii w Warszawie.